

MANTRACKER

För den som inte föddes som apacheindian för snart 100 år sedan eller tillhör ett nutida naturfolk kan Tom Browns trackerschool i USA vara en bra start. Sveriges ende professionella mantracker är polisen Conny Andersson och han använder sig av indianernas urgamla spårteknik.

// text: Ossián Gröhn | Foto: Johannes Frånstven //

ARET ÄR 2007. Vintern är i antågande men snön har inte fallit ännu. I Stockholmstrakten hittas en man död i skogen utanför sitt hem. Trackern Conny Andersson, närpolis i Roslagen, tillkallas. Han följer sin vanliga procedur och står först stilla länge, länge på platsen. Sedan börjar han sin minutiösa undersökning med alla sinnen på helspänn. Spår av blod och hjärnsubstans fångar hans uppmärksamhet. Kollegornas teori är att den döde träffats av ett så kraftigt slag att blodet stänkt flera meter. En annan tanke är att spåren visar vart en eller flera gärningsmän flytt.

– Men jag såg att en räv och fåglar slitit i kroppen. Något hårt slag hade inte utdelats och någon misstänkt hade inte flytt den vägen, säger Conny Andersson.

Mordet är fortfarande olöst men ändå ett typexempel på situationer då Conny Anderssons kunskaper är användbara för att styrka eller förkasta tänkbara teorier. Vid ett rån kan han med hjälp av sitt spårarbete »se tillbaka i tiden» och avgöra var gärningsmännen stod, i vilken ordning händelserna inträffade och om vittnena minns rätt. Våldtäkter är ett annat exempel. Inte sällan står

Sedan börjar han sin minutiösa undersökning med alla sinnen på helspänn. Spår av blod och hjärnsubstans fångar hans uppmärksamhet.

// snabba fakta

NAMN: Conny Andersson
ÅLDER: 42 år **ARBETE:** Polis sedan 1991. Driver Tracker school Sweden. Jobbar bland annat med vargskydd och spårar tjuvskyttar i Dalarna. **INTRIEN:** Springa, kajak, budo, foto och yoga.

// HUR BLIR MAN TRACKER?

Vill du lära dig mer om hur man tyder omgivningen och läser av spår på en brottsplats? Då kan du läsa mer på www.trackerschool.com. Tom Brown arrangerar veckolånga utbildningar i spårteknik. Här i Sverige driver Conny Andersson en liknande utbildning.

ord mot ord. Kvinnan som anmäler är ofta chockad och de inblandade är kanske berusade.

– Det första steget för polisen är att avgöra om kvinnan talar sanning och om hon minns rätt. Nämner hon att gärningsmannen kom från ett visst håll kan jag kontrollera om det stämmer, säger Conny Andersson och fortsätter:

– Säger hon att någon drog ned henne syns det kanske att hon i stället halkat på grund av berusning och varit ensam på platsen.

Naturligtvis kan det vara tvärtom. Då kan jag med en gång slå fast att en våldtäkt ägt rum.

INGENTING OMÖJLIGT

Förutsättningarna varierar. Det är naturligtvis svårare att följa spår på ett marmorgolv än i nysnö, men enligt Conny Andersson är ingenting omöjligt. Om ett brott ägt rum på en steril asfalterad parkeringsplats kan en duktig spårare ändå ge svar på frågor som: Hur många personer som rörde sig där, hur tunga de var, vad de gjorde samt i vilken

Spår som är osynliga för oss andra hittar Conny Andersson genom att fingraskä mårken på brottsplatsen: Hur många har varit där? Vad vägde de? Vad hände?

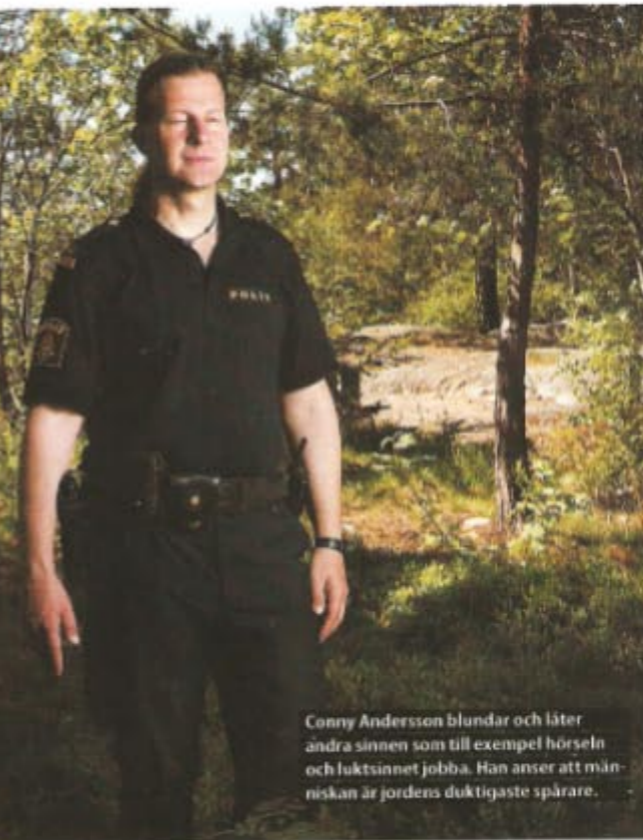
» FAKTA

Dagens tracking

I SVERIGE ÄR det inte många som känner till vad tracking innebär. Men i framförallt USA finns ett stort intresse bland poliser, militärer och hos allmänheten. Inte minst soldater som tjänstgör i krigszoner utomlands ser det som en överlevnadsförsäkring att lära sig tracking. Amerikanska gränspoliserna anlitar indianspårare »Shadow Wolves» för att

avslöja narkotikasmugglare vid gränsen mot Mexiko. Shadow Wolves står för 70 procent av alla marijuanaibeslag i Arizonas gränstrakter. 2002 beslagtogs gruppen sammanlagt 4,5 ton illegala droger. Också en rad specialstyrkor, till exempel engelska SAS, utbildas i tracking och lär sig bland annat att dölja sina egna spår och att upptäcka fiendens.

Redan minuterna
efter ett regn
lägger sig ett tunt
stoff på marken
och i det dammet
kan jag spåra.

Conny Andersson blundar och låter andra sinnen som till exempel hörseln och luktsinnet jobba. Han anser att människan är jordens duktigaste spårare.

» ordning de olika händelserna utspelade sig.

– Förklaringen är att alla miljöer är förenade på olika sätt. Redan minuterna efter ett regn lägger sig ett tunt stoff på marken och i det dammet kan jag spåra.

Conny Anderssons position på en brottsplats är inte alltid okomplicerad. Han nämner att det ofta är chefer som känner honom personligen som vill att han ska hjälpa till. Andra kan ställa sig tvekan inför trackingkonceptet. Men samtidigt sprider sig ryktet om »indianen» bland kollegorna och allt fler blir nyfikna.

Kanske kan man fråga sig varför en svensk polis lägger ned så mycket tid, energi och pengar på att lära sig urgamla kunskaper, när modern teknik borde ha konkurrerat ut indianernas metoder. Först och främst konstaterar Conny Andersson att teknikutvecklingen gått så snabbt att vi själva inte hunnit med.

– Människan har tappat förmågan att vara människa och förlitar sig bara på maskiner. Det är synd eftersom människodjuret är planetens framgångsrikaste spårare. Hundar har bättre luktsinne men kan inte dra egna slutsatser.

För Connys del startade det med att han ville finna nya vägar för att bli en effektivare polis. Av en slump hittade han information om mantracking på internet. Efter att ha läst allt han kom över i ämnet sökte han ett polisstipendium 2005. För pengarna åkte han till USA och gick en utbildning hos mästaren i ämnet, Tom Brown, i tre veckor. Sedan dess har han återvänt två gånger.

– Toms kunskaper är unika. Jag bearbetar fortfarande det jag lärde mig första dagen. Mitt mål är nu att sprida tracking vidare i Sverige och använda det i mitt arbete som polis. ■

» FAKTA

Indianernas gamla kultur

MÄNNISKOR SOM LEVER nära naturen har i alla tider lärt sig att spåra. Aboriginerna i Australien, maorierna i Nya Zeeland, befolkningen i Afrika och Sydamerikas indianer är typiska exempel. Men enligt många entusiaster var det Nordamerikas indianer med apacherna i spetsen som förfinade tekniken. För dem rörde det sig om en krigs-, jakt- och försvarskonst. Trackingers mest kända namn – mästaren Tom Brown – är av samma åsikt.

Han är en länk mellan apacherna och den moderna människan. När Brown växte upp var hans bästa vän en apacheättling vars farfar fortfarande var i livet. Den äldre indianen hade aldrig underordnat sig den vite mannen utan i stället flytt från reservatet. Ensam i vildmarken använde han sig av sina förfäders spårings- och smygtekniker. Under tio års tid förde han traditionen vidare till Tom Brown, som sedan i sin tur utbildat Conny Andersson.